

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
ЗАПОРІЗЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
МОЗ УКРАЇНИ

СУЧАСНІ

МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

український науково-практичний журнал

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

**Методологія профілактики та ранньої діагностики хвороб
на рівні первинної медичної допомоги
в умовах впливу підвищеного стресу**

**Доказова профілактика в роботі
лікаря загальної практики – сімейного лікаря**

**Гнійно-некротичні процеси стопи діабетика ускладнені
сепсисом. Резистентні та полірезистентні збудники**

ОГЛЯДИ

**Резидентна мікробіота, імунна система і бактеріальний
канцерогенез (огляд літератури)**

ISSN 2072-9367

№ 4 (35), 2017

Modern Medical Technology

Заснований у 2008 році
Регістраційне свідоцтво
КВ №14053-3024Р
від 19.05.2008 р.

Засновник:
ДЗ «Запорізька медична
академія післядипломної освіти
МОЗ України»

Згідно з наказом Міністерства
освіти і науки України
06.03.2015 № 261
журнал включено до Переліку
наукових фахових видань
України, в яких можуть
публікуватися результати
дисертаційних робіт на здобуття
наукових ступенів доктора
і кандидата наук

Рекомендовано
Вченою Радою ДЗ «ЗМАПО
МОЗ України»
Запоріжжя

Протокол № 7 від 27.11.2017 р.

Адреса для листування:
Редакція журналу
«Сучасні медичні технології»
69096 м. Запоріжжя,
бул. Вінтера, 20,
Тел/факс: (061) 289-80-82
E-mail: mmtzmapo@gmail.com

Відповідальність за добір та
викладення фактів у статтях
несуть автори, за зміст рекламних
матеріалів — рекламодавці.
Передрук опублікованих статей
можливий за згодою редакції
та з посиланням на джерело

СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

український науково-практичний журнал

Державний заклад
«Запорізька медична академія післядипломної освіти
Міністерства охорони здоров'я України»

Головний редактор: Никоненко О. С. (Запоріжжя)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Заступник головного редактора: Шаповал С. Д.

Бараннік Н. Г. (Запоріжжя)	Леонов В. Л. (Томск, Росія)
Березницький Я. С. (Дніпро)	Лоскутов О. Є. (Дніпро)
Бойко В. В. (Харків)	Луценко Н. С. (Запоріжжя)
Бучакчийська Н. М. (Запоріжжя)	Милиця М. М. (Запоріжжя)
Воронцова Л. Л. (Запоріжжя)	Мішалов В. Г. (Київ)
Гриценко С. М. (Запоріжжя)	Ничитайло М. Ю. (Київ)
Гук І. І. (Відень, Австрія)	Овчаренко Л. С. (Запоріжжя)
Гусаков О. Д. (Запоріжжя)	Просветов Ю. В. (Запоріжжя)
Запорожан В. М. (Одеса)	Решетілов Ю. І. (Запоріжжя)
Калінін Р. Є. (Рязань, Росія)	Русин В. І. (Ужгород)
Лаврик А.С. (Київ)	Усенко О. Ю. (Київ)
Коваленко В. М. (Київ)	Фомін П. Д. (Київ)
Ковальов О. О. (Запоріжжя)	Фуркало С. М. (Київ)
Колесник Ю. М. (Запоріжжя)	Фуштей І. М. (Запоріжжя)
Кошля В. І. (Запоріжжя)	Ярешко В. Г. (Запоріжжя)
Лазоришинець В. В. (Київ)	

© «Сучасні медичні технології», 2017
www.mmt.zmapo.edu.ua

Секретарі: Дмитрієва С. М., Рязанов Д. Ю.

Відповідальний секретар: Каширін В. О.

Зміст

6 Оригінальні дослідження

- 6 Місце остеокоригувальної ахілотомії в формуванні опороздатної кукси стопи після ампутації її переднього відділу у хворих синдромом діабетичної стопи
Бесєдін О. М., Косульников С. О., Малюк Ю. Ю., Карпенко С. І., Тарнапольський С. О., Кравченко К. В., Кудрявцев А. С.
- 9 Порівняльна оцінка місцевого лікування гійно-некротичних ускладнень при синдромі діабетичної стопи за допомогою аплікаційних сорбентів
Біляєва О. О., Риб'янець Ю. В., Крижевський Є. Є.
- 13 Оцінка ефективності місцевого лікування ранової інфекції за допомогою оригінального аплікаційного сорбенту в експерименті
Біляєва О. О., Крижевський В. В., Кароль І. В., Голуб О. А.
- 17 Использование метода вакуум-терапии в комплексном лечении длительно незаживающих гнойных ран
Велигоцкий А. Н., Савицкий Р. В., Леонов А. В., Рыбак И. М.
- 22 Хірургічне лікування бойових пошкоджень живота в умовах гібридної війни
Герасименко О. С.
- 26 Моніторинг ранового процесу тканин передньої черевної стінки за допомогою дистанційної інфрачервоної термометрії
Драбовський В. С., Малик С. В., Аветіков Д. С., Микитченко В. В.
- 30 Методологія профілактики та ранньої діагностики хвороб на рівні первинної медичної допомоги в умовах впливу підвищеного стресу
Дяченко Л. О.
- 37 Диференційне лікування синдрому діабетичної стопи
Каніковський О. Є., Сандер С. В., Рубан М. М., Феджага О. П., Мосьондз В. В., Карий Я. В.
- 42 Сучасні підходи в реконструктивній хірургії оро- та фарингостом
Карп С. Ю., Галай О. О.
- 46 Стан спеціалізованої допомоги хворим на рак гортані в Запорізькій області (2001–2016)
Каширін В. О., Хоролець О. В., Фудашкіна Л. М.
- 52 Хірургічне лікування вогнепальних поранень товстої кишки
Каштальян М. А., Шаповалов В. Ю., Герасименко О. С., Каштальян М. М., Єнін Р. В.
- 56 Результати хірургічного лікування переломів п'яткової кістки у хворих на цукровий діабет
Ковальчук П. Є., Гасько М. В., Тулюлюк С. В., Хомко О. Й.
- 60 Доказова профілактика в роботі лікаря загальної практики – сімейного лікаря
Лехан В. М., Крячкова Л. В., Гриценко Л. О.
- 67 Експериментальне порівняння ефективності контактного та безконтактного електрохірургічного гемостазу після резекції печінки
Петрушенко В. В., Гребенюк Д. І., Стойка В. І., Стукан С. С., Форманчук А. М.

P. Y. Kovalchuk, M. V. Gasko, S. V. Tuliuliuk, O. Y. Khomko
HSEI of Ukraine «Bukovinian State Medical University»
Chernivtsi, Ukraine

П. Є. Ковальчук, М. В. Гасько, С. В. Тулюлюк, О. Й. Хомко
ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»
Чернівці, Україна

RESULTS OF SURGICAL TREATMENT OF CALCANEAL FRACTURES IN PATIENTS WITH DIABETES MELLITUS

Результати хірургічного лікування переломів п'яткової кістки у хворих на цукровий діабет

Abstract

One of the complicated problems of traumatology in the treatment of patients with calcaneal fractures is prevention of diabetes mellitus consequences. The work presents the analysis of treatment results of 72 patients with calcaneal fractures treated by means of surgical method at the Traumatological Adult Department, of the Regional Clinical Hospital «Emergency Rescue Hospital» (ERH), Chernivtsi, for the period from 2010 to 2017. With the purpose to examine the efficacy of treatment of calcaneal fractures all the patients were distributed into three clinical groups, patients with diabetes mellitus were isolated, and remote results of treatment were compared. Therefore, analysis of surgical treatment remote results of intra-articular calcaneal fractures in patients suffering from diabetes mellitus demonstrated that application of closed reposition under electrical optical transducer (EOT) control and fixation by means of wires leads to 44,38% improvement of treatment results, shortened terms of inability-to-work and disability.

Keywords: Calcaneal fracture, minor invasive osteosynthesis, bone osteosynthesis, diabetes mellitus, diabetic foot syndrome, calcaneal fracture consequences.

Резюме

Однією із складних проблем в травматології, при лікуванні пацієнтів з переломами п'яткової кістки, є профілактика наслідків цукрового діабету. У роботі наводиться аналіз результатів лікування 72 пацієнтів із переломами п'яткових кісток, які лікувалися хірургічним методом у травматологічному відділенні для дорослих ОКУ «Лікарня швидкої медичної допомоги» (ЛШМД) м. Чернівці, за період з 2010 по 2017 рр. З метою вивчення ефективності лікування переломів п'яткових кісток усі пацієнти були розподілені на три клінічні групи, виділено пацієнтів з цукровим діабетом та проведено порівняння віддалених результатів лікування.

Таким чином, аналіз віддалених результатів оперативного лікування внутрішньосуглобових переломів п'яткової кістки у пацієнтів з цукровим діабетом показав, що застосування закритої репозиції під ЕОП-контролем та фіксації спицями призводить до покращення результатів лікування на 44,38%, зменшення термінів непрацездатності та інвалідизації.

Ключові слова: перелом п'яткової кістки, малоінвазивний остеосинтез, накістковий остеосинтез, цукровий діабет, синдром діабетичної стопи, наслідки переломів п'яткової кістки.

INTRODUCTION

Damages of the calcaneal bone results in anatomical changes and disorders of biomechanics of movements. Although in recent years the problem of such damages has not been adequately reported in literature [1, 2].

Among tarsal bones fractures of the calcaneal bone are found most frequently. In the structure of fractures of the muscular-skeletal system according to the data of different authors their part constitutes from 2% to 6% and 60% among all the

fractures of tarsal bones [3, 4]. In spite of this fact, orthopaedists-traumatologists have not formed a universal approach to classification, diagnostics and treatment of calcaneal fractures. Depending on the mechanism of injury calcaneal fractures are divided into 2 main types: extra-articular – 25% of all fractures and intra-articular – 75% [5, 6]. Intra-articular fractures provoke the biggest number of complications. Post-traumatic deformity of the subtalar joint results in deforming arthrosis, compression tenosynovitis of the fibular muscle

tendons, trophic changes of the soft tissues [6, 7].

One of the most topical issues in traumatology is treatment of patients with calcaneal fractures and diagnosed diabetes mellitus. Comorbidity of changes of the nervous system, arterial and microcirculatory flow, osseous-articular apparatus occupy a special place among them [7].

Diabetes mellitus (DM) is one of the topical issues of the health care systems in all the countries of the world without exception. Nowadays the WHO estimates approximately 387 millions of DM patients which constitute over 8% of the global population, at the same time, about 50% involves the most active and able-to-work age – from 40 to 59. Considering the rates of this disease the World Diabetic Federation experts prognosticate that the number of DM patients in 2030 will be 1,5 times as much and will be 552 million people [8, 9].

Timely detection of DM patients by means of determining glycated hemoglobin, the degree of the risk of occurring complications and giving a comprehensive aid will enable to prevent possible complications, improve the quality of treatment and make the terms of inability-to-work shorter.

OBJECTIVE

The surgical treatment results of calcaneal fractures in patients with diabetes mellitus are presents.

MATERIALS AND METHODS

The 72 patients with calcaneal fractures undergoing surgery were treated during the period from 2010 to 2017 at the Traumatological Department, of the Regional Clinical Hospital «Emergency Rescue Hospital» (ERH), Chernivtsi.

On admission all 72 (100%) patients were examined for blood sugar (normal level is from 3,5 to 5,5 mmol/L). The test was made on empty stomach in the biochemical laboratory of ERH. Additional blood test for glycated hemoglobin (HbA1c) was made for all the patients with glucose level in the blood $\geq 5,5$ mmol/L. The normal HbA1c level ranges within 4–6,5% out of the total amount of hemoglobin. Patients with higher glucose level in the blood were consulted by the endocrinologist, and type II diabetes mellitus with various degree of severity was verified. Individual correcting therapy without insulin administration and strict keeping to diet number 9 were indicated for all the patients.

With the purpose to study the efficacy of treatment of individuals with calcaneal fractures in DM patients all of them were distributed into three clinical groups.

The first group included 21 (29,16%) individuals with extra-articular calcaneal fractures undergoing surgery with the use of screws. By the results of examination of glucose level in the blood and anamnesis data, 5 (23,80%) patients from

this group suffered from DM (in 2 patients – first determined).

The second group included 32 (44,44%) patients with intra-articular calcaneal fractures undergoing closed reposition under EOT-control and fixation by means of wires. 6 (18,75%) patients of this group were afflicted with DM (in 1 patient – first determined).

The third group included 19 (26,40%) patients with intra-articular calcaneal fractures undergoing open reposition and osteosynthesis by means of plates and screws. 4 (21,05%) patients suffered from DM (in 1 patients – first determined).

An average age of patients was 37,5 ranging from 19 to 67. Men constituted the majority – 61 (84,72%). At the same time, able-to-work men constituted the major part – 54 (88,52%) patients. Analysis of causes of calcaneal fractures showed that in the majority of cases the injury was caused by falling from the height – 62 (88,88%) and road accidents – 10 (11,12%) patients.

In all the clinical groups the treatment of patients began with anti-edematous therapy, elevated position of the lower limb and treatment of comorbid diseases. Surgery was performed on the 9–11 day after admission. The criteria to choose the method of osteosynthesis were age of patients, comorbid diseases and phlyctena available, the number of intra-articular fragments by Sanders classification.

Fractures of the calcaneal bone tuber occurred mainly among the patients of the first clinical group. The treatment of such patients was performed by means of closed or open reposition and fixation of fragments by two screws, wires and 8-like wire loop. In the postoperative period the limb was immobilized by means of plaster splint to remove sutures, followed by active and passive movements in the ankle joint. Graduated weight bearing on the limb was allowed in 8 weeks, and a complete one – in 10–12 weeks.

The patients from the 2nd clinical group underwent closed reposition of fracture and fixation by means of wires under EOT-control. In the postoperative period a plaster splint was not applied. Six weeks later after wires were removed, movements in the foot joints were initiated, a complete weight bearing was allowed since the 12th week.

Open reposition and stabilization of fractures by means of bone plates were performed for the patients of the 3rd clinical group with intra-articular fractures. The limb was fixed by means of Bohler frame during three days after surgery. Pain-killing, anti-edematous therapy, antibiotics, immobilization of the limb by means of a plaster splint was indicated for such patients. The patients were allowed to go on crutches since the 4th day after surgery, graduated weight bearing on the limb was allowed since the 8th week, and a complete one – since the 12th week.

RESULTS AND DISCUSSION

Remote results of treatment were studied for the period from six months to two years after surgery. The results were assessed by the American Orthopedic Foot and Ankle Score (AOFAS).

The remote results of 18 (85,71%) out of 21 patients from the first group showed that the results of treatment were considered to be as good (80 points by AOFAS). In 3 (14,29%) patients including those 2 (66,66%) with verified DM suppuration of the soft tissues occurred in the early postoperative period, which was eliminated in time during 10 days and did not affect the results of treatment.

The 32 individuals from the second clinical group after closed reposition of intra-articular fractures and wire fixation did not present early postoperative complications. 27 (84,37%) patients received good results of treatment (76 points by AOFAS). Only 5 (15,62%) individuals in 1–2 years developed deforming arthrosis with painful syndrome (57 points). 1 (3,12%) patients with DM who interrupted to take glucose-correcting therapy and did not consult the endocrinologist any more developed diabetic foot syndrome resulting in amputation on the level of the upper third of the leg in 2,5 years.

Among 19 patients of the third clinical group 6 (31,57%) individuals developed skin necrosis in

the postoperative period including those 4 (66,66%) with verified DM. 4 (21,05%) patients developed deforming arthrosis of the subtalar joint with pronounced pain syndrome and walking disorders, only 9 (47,38%) patients demonstrated good results of treatment – 76 points by AOFAS.

Therefore, the analysis of remote results of surgery performed on intra-articular fractures of the calcaneal bone in patients suffering from DM showed that the use of closed reposition under EOT-control and wire fixation leads to improved results of treatment and reduced inability-to-work terms.

CONCLUSIONS

1. Among all the patients with calcaneal fractures after performed surgery 61,11% of complications occurred in patients with diabetes mellitus.

2. Closed reposition under electrical optical transducer control and wire fixation enable to decrease traumatic results of surgery and risk of complications in patients with diabetes mellitus 60% down.

3. Remote results of treatment of patients with intra-articular fractures of the calcaneal bone demonstrated that closed reposition and wire fixation of fractures lead to better results of treatment in 84,32% of cases as compared to bone osteosynthesis – 39,94%.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нанинець В. Я., Лябах А. П. Диференційна діагностика болівого синдрому в задньому відділі стопи у пацієнтів із неправильно зрощеними переломами п'яткової кістки // Вісник ортопедії, травматології та протезування. – 2016. – т. 89. – № 2. – С. 58–59.

2. Нікітін П. В. Діагностика та лікування пошкоджень кісток. / Київ, 2005. – 188 с.

3. Токмакова А. Ю. Доронина Л. П., Страхова Г. Ю. Хронические раны и сахарный диабет: современная концепция и перспективы консервативного лечения. // Сахарный диабет. – 2010. – №4. – С. 63–68.

4. Armstrong D. G. Fryckberg R. Classifying diabetic foot surgery: toward a rational definition. // Diabetic Medicine. – 2008. – № 20. – P. 329–331.

5. Лябах А. П., Омельченко Т. М., Хомич С. В., Нанинець В. Я. Лікування переломів п'яткової кістки та їх наслідків (огляд літератури) // Вісник ортопедії, травматології та протезування. –

2012. – № 3. – С. 70–75.

6. Jiang N. Lin Q., Diao X. Surgical versus nonsurgical treatment of displaced intraarticular fracture: a meta-analysis of current evidence base // Internat. Orthop. Assoc. – 2012. – Vol. 36 – № 8. – P. 1615–1622.

7. Дедов И. И. Инновационные технологии в лечении и профилактике сахарного диабета и его осложнений // Сахарный диабет. – 2013. – № 3. – С. 2–10.

8. Wagner F. W. A classification and treatment program for diabetic, neuropathic and dysvascular foot problems // In American Academy of Orthopaedic Surgeons instructional course lectures. St. Louis, Mosby Year Book. – 1979. – P. 143–165.

9. World Health Organization (no authors listed). Definition and diagnosis of diabetes mellitus and intermediate hyperglycaemia: Report of a WHO/IDF consultation // WHO; IDF. – 2006. – 50 p.

REFERENCE

1. Nanynets V. Ya., Liabakh A. P. (2016) Dyferentsiina diahnostryka bolovoho syndromu v zadnomu viddili stopy u patsientiv iz nepravylno zroshchenomu perelomamy piatkovoi kistky [Differential diagnosis of pain in the posterior

foot of patients with irregularly fissured heel bone fractures]. Visnyk ortopedii, travmatolohii ta protezuvannia, vol. 89, no 2, pp. 58–59.

2. Nikitin P. V. (2005) Diahnostryka ta

likuvannia poshkodzen kistok [Diagnosis and treatment of bone damage]. Kyiv, (in Ukraine).

3. Tokmakova A. Yu., Doronyna L. P., Strakhova H. Yu. (2010) Khronycheskye rany i sakharnyy dyabet: sovremennaia kontseptsyia y perspektivy konservativnoho lecheniia [Chronic wounds and diabetes mellitus: a modern concept and prospects for conservative treatment]. Sakharnyy dyabet, no 4, pp. 63–68.

4. Armstrong D. G. Fryckberg R. (2008) Classifying diabetic foot surgery: toward a rational definition. Diabetic Medicine, no 20, pp. 329–331.

5. Liabakh A. P., Omelchenko T. M., Khomych S. V., Nanynets V. Ya. (2012) Likuvannia perelomiv piatkovoi kistky ta yikh naslidkiv (ohliad literatury) [Treatment of hemicycle fractures and their consequences (review)]. Visnyk ortopedii, travmatolohii ta protezuvannia, no 3, pp. 70–75.

6. Jiang N., Lin Q., Diao X. (2012) Surgical versus nonsurgical treatment of displaced intraarticular fracture: a meta-analysis of current evidence base Internat. Orthop. Assoc., vol. 36, no 8, pp. 1615–1622.

7. Dedov I. I. (2013) Innovatsionnye tekhnologii v lechenii i profilaktike sakharnogo diabeta i ego oslozhnenii [Innovative technologies in the treatment and prevention of diabetes mellitus and its complications]. Sakharnyy dyabet, no 3, pp. 2–10.

8. Wagner F. W. (1979) A classification and treatment program for diabetic, neuropatic and dysvascular foot problems. In American Academy of Ortopaedic Surgeons, instructional course lectures. St. Louis, Mosby Year Book, (in USA).

9. World Health Organization (no authors listed), 2006. Definition and diagnosis of diabetes mellitus and intermediate hyperglycaemia. Report of a WHO/IDF consultation.

Стаття надійшла до редакції 26.10.2017